

„NAŠ GLAS“ izide vsakega prvega, in petnajstega v mesecu. Naročnina za celo leto Din 40.—, za pol leta Din 20.—, za četrt leta Din 10.—. — Za inozemstvo je dodati poštino. — Oglasi po ceniku. —

NAŠ GLAS

Uredništvo: Ljubljana, Franciškaška ulica 6/I. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Upravništvo: Ljubljana, Franciškaška ulica št. 6. Račun poštne hranilnice v Ljubljani št. 11.467.

List za državne nameščence in upokoјence.

Stanovanjsko vprašanje na Češkoslovaškem.

Vlada Češkoslovaške republike je sklenila, da reši pereče stanovanjsko vprašanje z novim zakonom, ki naj po enotnih načelih uredi celotno množico vprašanj, ki so v zvezi s stanovanjskim problemom. Češkoslovaško ministrstvo za socialno politiko je že izdelalo zakonski osnutek, o katerem bo odločitev v praškem parlamentu padla v najkrajšem času.

Novi zakon naj bi veljal za daljšo dobo, vsaj za deset let. Uredil bo ne le višine najemnin, temveč v prvi vrsti splošno stavbno delavnost in skrbel, da se zgradi čim več novih stanovanj. Na podlagi tega zakona bo mogla vlada neposredno ugotavljati potrebo po stanovanjih. Občine bodo prisiljene, da vrše stalno nadzorstvo in vodijo točno statistiko o osebah, ki nimajo lastnih stanovanj, kakor tudi o praznih stanovanjih. Ustanavljati morajo za posredovanje oddajanja stanovanj posebne urade, katerim bodo hišni lastniki morali prijavljati izpraznjena stanovanja. Prav tako pooblašča zakon občine, da vrše nadzorstvo nad stanovanji in da se odpravijo vse nerednosti oz. pomanjkljivosti, katere so zakrivili bodisi hišni lastniki ali najemniki.

Država bo lastnikom starih poslopij podeljevala naravnost ali posredno podpore za vzdrževanje poslopij in za predelavo oz. povečanje stanovanj v istih. Prav tako se bodo dovoljevale podpore za izboljšanje stanovanj in za uvedbo novih higienskih naprav.

Posredno bo država nudila podporo na ta način, da bo hišnim lastnikom preskrbovala stavbišča po ugodnejših cenah, da bo dovoljevala stavbne in davčne olajšave, skrbela za dobavljanje cenejšega stavbnega materiala, za znižanje prevoznih stroškov zanj itd. Dosedanja davčna oprostitve novih hiš ostane v veljavi za vsa poslopja, ki se sezidajo do konca leta 1934.

Neposredno podporo bo nudila država vsem, ki bodo gradili stanovanjska poslopja, in jim dajala podpore iz državnega stavbnega sklada. Dovoljevala bo posojila na stavbe, v katerih bodo mala stanovanja, direktno denarno pomoč bo pa nudila za gradnjo najmanjših stanovanj, to pa samoupravnim telesom, stavbnim zadrugam in drugim obče koristnim ustanovam.

Po novem zakonu bo država prevzemala jamstvo za stavbna posojila tudi za vsa tista poslopja, katera bodo zidali delodajalci z namenom, da uredijo v njih mala in najmanjša stanovanja za svoje uslužbence. Splošno koristnim stavbnim zadrugam in društvom se bodo podeljevala posojila in predujmi, to pa največ do polovice njihovih lastnih sredstev. Predujmi se morajo vrniti najkasneje v 15 letih, obrestna mera pa ne sme presegati tri (3) odstotke. Tudi za popravilo starih poslopij, v katerih so vsaj tri v najem

oddana stanovanja, se morejo dovoliti posojila ali predujmi oz. prevzame država jamstvo za stavbno posojilo.

Po predlogu tega novega stanovanjskega zakona se more od leta 1933 naprej dosedanja najemnina zvišati v splošnem za 40%, večjim tovarniškim, obrtnim, trgovskim in sličnim podjetjem pa za 60%. Vendar se more zvišati najemnina samo tistim najemnikom, ki imajo sorazmerno s številom otrok na leto vsaj 30 do 40.000 Kč dohodkov. Drugim najemnikom se bodo mogle najemnine zvišati šele, če se razmere izboljšajo. Vendar pa nobena najemnina ne sme biti višja od šestkratne predvojnne najemnine. Hišni lastniki najemnikom stanovanj ne morejo odpovedati in ostane zaščita najemnikov do leta 1943., torej še celih deset let. Za stanovanja, ki obsegajo več kot 5 sob, in za najemnike, ki imajo nad 50.000 Kč dohodkov na leto, od 1. januarja 1934 dalje stanovanjska zaščita ne bo več veljala.

Državni stanovanjski sklad, iz katerega se bodo dajale opisane podpore, se bo tvoril iz dajatev, katere bodo morali plačevati lastniki starih poslopij sorazmerno z dohodkom od najemnin. Teh dajatev hišni lastniki ne smejo preveliti na najemnike.

Zelo važna je tudi določba, da morajo lastniki hiš, za katere je prevzela za stavbna posojila država jamstvo, izplačati državi del tega kredita.

Ze iz navedenega je razvidno, da je osnutek češkoslovaškega stanovanjskega zakona res širokogruden in zares socialno usmerjen. Zanimivo je tudi, da zakon strogo vpoštevata socialne in gospodarske razmere hišnih lastnikov in najemnikov, ker se ozira pri prvih na velikost stanovanjskih poslopij in stanovanj, pri drugih pa na njihove razmere in dohodke, zlasti pa na število otrok. S tem stanovanjskim zakonom bo Češkoslovaška storila prevaren korak, da delavnim slojem ohrani vsaj v glavnem možnost eksistence in jih obvaruje pred gmotnim, fizičnim in moralnim propadom. Ta, v resnici sodobna rešitev tega velevažnega socialnega vprašanja, more biti za vzgled mnogim evropskim državam, tudi nam, kjer je stanovanjska stiska še hujša, izrabljanje najemnikov še bolj brezobzirno kot na Češkoslovaškem.

Gmotni položaj državnih uslužbencev, aktivnih in upokoјenih, je pri nas vsak dan težavnejši. Poglavitni vzrok nevzdržnega propadanja našega stanu so pretirane, kar oderuške stanovanjske najemnine. Naši prejemki se krčijo, najemnine so pa na isti višini kot leta 1928. oz. 1929., ko so bile plače in pokojnine znatno višje. Dolgo tega stanja ne bo mogoče vzdržati. Nujno in neobhodno je potrebna takojšnja uvedba čim radikalnejše stanovanjske zaščite, maksimiranje najemnin in pospešitev zidanja stanovanjskih hiš.

ga prava, zato se mora ozko tolmačiti. Ze iz tega sledi, da mimo določbe § 254. u. z., po kateri se roki iz § 49. u. z. zmanjšajo ... za tretjino državnim uslužbencem ... ostane še nadalje gledati ostalega tudi za te uslužbence v veljavi določba § 49., po kateri upravno oblastvo po prostem preudarku oceni, da-li bo državnega uslužbenca — kadar izpolni zakonske pogoje za napredovanje v tako skrajšanem roku — pomaknilo v višjo skupino ali ne. Z določbo § 254. se samo zmanjšujejo roki iz § 49. in nič drugega.

Državni svet je prešel nato na glavno vprašanje in odločil:

»Po § 245. u. z. se drž. uslužbenec, ki so tam navedeni ... ki so bili zaradi vojske ... preprečeni, da bi dovršili šole ali vstopili v službo«, zmanjšujejo roki iz § 49. za tretjino. Tu se dela torej izjema od § 49. samo za tiste od teh državnih uslužbencev, ki so zaradi vojne zaostali v napredovanju v državni službi, bodisi zato, ker so zaradi vojne kesneje dovršili šole, bodisi ker so kesneje stopili v državno slubo. Toda že iz tega sledi, da so kesneje dovršili šole zaradi vojne tisti od navedenih uslužbencev, katerim je redno šolanje padlo v dobo, v kateri se na univerzi ali šoli, katero bi bili morali dovršiti, ni v vojni dobi poučevalo ter vsled tega niso mogli redno posečati šole in je dovršiti. V šolanju torej niso bili zaradi vojne ovirani tisti državni uslužbenci, navdeni v cit. pa-

ragrafu, katerim redno šolanje ni padlo v dobo, ko se na dotični šoli zaradi vojne ni poučevalo, oziroma ki zaradi drugih vzrokov (— a ne zaradi nepoučavanja na dotični šoli —) ali zaradi vojaške službe med vojno, niso o pravem času posečali šole niti je dovršili. Da-li je pa neki uslužbenec bil po vojni oviran, da šolo o pravem času dovrši in stopi v službo, se mora z ozirom na navedeno oceniti za vsak konkretni primer posebej. Ker pa se mora, kakor je bilo že spredaj povedano, ta ugodnost še ozko tolmačiti, znači to, da se more z njo drž. uslužbenec samo enkrat okoristiti, kar sledi že iz same določbe 254., ki pravi: »Iz-vzemajo se samo tisti, katerim je bil že prej tak razlog vpoštevan za ugodnejše napredovanje v službi.«

Iz teh razlogov je na podlagi čl. 4. zak. o drž. svetu in uprav. sodiščih in §§ 12. in 13. zak. o posl. redu, državni svet izdal to odločbo o tolmačenju § 254. u. z.:

»Da so bili zaradi vojne ovirani v smislu § 254. u. z., se smatrajo vsi tisti državni uslužbenci, katerih redno šolanje spada v dobo, ko univerza zaradi vojne ni poslovala.« —

Po tem tolmačenju državnega sveta ugodnost znižanja rokov za napredovanje torej sploh ne pride v poštev za državne uradnike — prečane, ker so v bivši Avstro-Ogrski ves čas vojne univerze poslovale.

Nekaj o poljskem uradništvu.

Konec minilega leta je prezident republike Poljske izdal odločbo, s katero je izpremenil nekatere določbe uradniške pragmatike iz leta 1922.

Nove določbe znatno spreminjajo ves dosednji ustroj državnega uslužbenstva na Poljskem in jih v izvlečku zaradi njihove splošne zanimivosti objavljamo. Po teh novih predpisih so državni uradniki na Poljskem razdeljeni v 12 službenih stopenj, po izobrazbi oz. značaju in važnosti službe pa je vse uradništvo razdeljeno v tri kategorije, nekako slično, kakor je bilo pri nas do uvedbe sedanjega uradniškega zakona. V I. kategoriji, kjer so razvrščeni uradniki-referenti z visokošolsko izobrazbo, je 8 stopenj, in prične služba z osmo stopnjo. V II. kategoriji so strokovni uradniki s srednješolsko izobrazbo in prične služba v 10. stopnji, v III. kategoriji pa v 11. ali 12. stopnji. S posebnim izjemnim dovoljenjem predsednika ministrskega sveta more pričeti uradnik svojo službo v višji stopnji, nego bi mu po kvalifikaciji pristojalo.

V I. kategoriji nastavlja uradnike in izdaja odločbe o napredovanju v višjo stopnjo predsednik vlade. Drž. podtajnike in načelnike postavlja predsednik republike po predlogu ministrskega sveta. Poslanike in opolnomočene ministre postavlja prav tako predsednik republike, ki imenuje tudi uradnike predsedniškega urada.

Uradnik, ki je v teku treh let dvakrat nepovoljno ocenjen, se iz službe odpusti, vendar mu pa ostanejo obvarovane vse pravice, katere si je po službenih letih do tedaj pridobil. Na-

predujejo uradniki na podlagi ocen in predlogov neposrednih predstojnikov.

Obenem z navedenim dekretom predsednika republike je bila izdana tudi uredba o postavitvi in sestavi disciplinskih komisij in o disciplinskem postopku za državne uslužbence. Po tej uredbi so tri vrste disciplinskih komisij: 1. pri oblastvih, ki so neposredno podrejena osrednji vladi, 2. prvostopne komisije pri osrednjih oblastvih in 3. prizivne komisije pri osrednjih oblastvih. Sestavljene so komisije na podlagi posebne uredbe ministrskega sveta, ki jim določi tudi pristojnost in način disciplinskega postopka. Važno je načelo, ki je izraženo v tej uredbi, da so člani teh komisij, kadar vrše disciplinske funkcije, popolnoma neodvisni in samostojni in da je dopustna za disciplinskega tožilca in za obtoženca pritožba zoper odločbo nižje komisije na apelacijsko, prizivno komisijo.

Disciplinskega tožilca postavlja vselej oblastvo ali urad, pri katerem posluje odnosna komisija. Pravice in dolžnosti tožilcev določi ministrski svet. Predsednik vlade je dolžan, da nadzira enakomernost in enotnost disciplinskega postopanja pri vseh državnih oblastvih. Če se pokaže potreba, more v posameznih primerih tudi sam delegirati posebnega tožilca na mesto rednega. Osumljenec ima pravico, da si izbere branilca izmed drž. uslužbencev, uslužbenih na področju disciplinske komisije, in to ne glede na njihov čin. Vsi ti predpisi so s posebno uredbo razširjeni tudi na državne poštne uslužbence.

Znižanje rokov za napredovanje.

Proti odločbi nekega ministrstva, s katero je bil neki uradnik pomaknjen v višjo položajno skupino, pri čemer se mu je rok za napredovanje — ozi-raje se na določbo § 254. u. z. — znižal za tretjino, je glavna kontrola vložila tožba na državni svet, ki je vprašanje proučil in na svoji obči seji dne 14. in 15. marca 1933 izdal naslednjo načelno odločbo:

»Predpis § 49. u. z., ki določa roke za napredovanje drž. uslužbencev v višje skupine, se nahaja v rednih predpisih tega zakona in določa pogoje za normalno napredovanje drž. uslužben-

cev, tako tistih, ki so bili v državni službi na dan, ko je ta zakon stopil v veljavo, kakor tudi tistih, ki stopijo po tem v državno službo. Predpis § 254. u. z. se pa nasprotno nahaja v prehodnih določbah tega zakona in se nanaša samo na tiste drž. uslužbence, ki so se na dan uveljavljanja tega zakona že nahajali v državni službi in ki so bili v položaju, kakor ga zakon predvideva in za katere citirani paragraf znači izjemo od rednega predpisa § 49. u. z. glede na roke za napredovanje, ki se zmanjšujejo za tretjino. In ker je to izjema od rednega predpisa, od redne-

Gospodarski pomen univerz.

Avstrijski listi so o priliki nedavnih vesti, da namerava vlada zapreti večje število visokošolskih oddelkov oz. celih zavodov, in to zaradi varčevanja, objavili več člankov o tem vprašanju. Iz teh razprav izhaja, da vsi pisci take namere odklanjajo, utemeljujejo pa svoje stališče zlasti s škodo, ki

zaradi tega grozi kulturnim dobrinam v Avstriji sami in ugledu avstrijske republike in znanosti v inozemstvu. V Avstriji je vsega skupaj za približno 6 milijonov prebivalcev danes 9 univerz in visokih šol, razen tega še samostojna bogoslovna fakulteta in samostojna akademija upodablajočih

umetnosti. — Za primer navedemo, da ima naša država pri 13 milijonih prebivalcev tri univerze (ljubljska ni popolna), dve samostojni fakulteti in umetnostno akademijo.

Bolj zanimivi, kot navedena utemeljevanja, so razlogi gospodarskega značaja, s katerimi zagovarjajo posamezni pisci potrebo ohranitve teh najvišjih ustanov. Tako je napisal vseučiliški profesor dr. D. Wirth članek v dunajskem uradniškem glasilu »Reichsverband der öffentlichen Angestellten«, iz katerega posnemamo nekatere podatke.

Na vseh avstrijskih visokih šolah je bilo v zimskem semestru 1931/1932 vpisanih 6970 inozemskih dijakov (t. j. 27,4% vseh skupaj, ki jih je 25.415 dijakov). V poletnem semestru 1932 je bilo inozemcev 8141 (t. j. 33,4% od skupnega števila 24.348 dijakov). Temu številu je treba dodati še vse tiste absolvirane akademike, ki so v navedenem času opravljali končne izpite na univerzah in seveda živeli v Avstriji. Teh bo približno 10% redno vpisanih inozemskih dijakov. Če postavimo, da povprečno vsak inozemec v dveh semestrih prebije v Avstriji po osem mesecev in če vzamemo, da povprečno vsak izda mesečno 200 šilingov za vse izdatke, bi pokazala končna vsota, da so ti inozemski dijaki ob navedenih dveh semestrih pustili v Avstriji nad 12.700.000 šilingov. Treba je pa pomisliti, da mnogi inozemci, zlasti še ameriški dijaki mnogo več potrošijo.

Razen tega pravih dijakov obiskuje avstrijske medicinske fakultete vsako leto po več sto inozemskih zdravnikov, da se v svojih strokah izpopolnjujejo. Vsak tak tečaj traja povprečno 3 mesece. Honorar za tečaje znaša za približno 530 inozemskih zdravnikov v l. 1931. po več sto šilingov, tako da je smatrati, da so ti udeleženci zdravniških tečajev potrošili v l. 1931. v Avstriji približno dva in pol milijona šilingov. Tudi na drugih fakultetah ob-

stoje slični tečaji, katerih se udeležuje mnogo inozemcev. Upravičeno računajo, da puste ti v Avstriji vsako leto približno en milijon šilingov.

Če pomislimo nadalje, da prejema jo znanstveniki za svoja znanstvena dela, ki izidejo v Avstriji, od inozemskih kupcev in za knjige avstrijskih učenjakov, ki izhajajo v inozemstvu, honorar iz inozemstva približno do 2 milijona šilingov na leto, je tudi tu očitno, kakšen gospodarski pomen imajo najvišji znanstveni zavodi za vsako državo. Pomisliti je namreč treba, da je l. 1931. izšlo v Avstriji nad 600 znanstvenih del, od tega se jih prodaja približno komaj 20% v Avstriji, vse ostalo gre v inozemstvo.

Če torej seštejemo vse te dohodka, ki pritekajo od avstrijskih univerz naravnost ali posredno iz inozemstva v Avstrijo, dobimo vsoto, ki presega lepi znesek 18.000.000 šilingov na leto. Proračun za avstrijske visoke šole za leto 1933. pa znaša nekaj nad 22 milijonov šilingov, tako da se ta izdatek skoro popolnoma pokrije z dohodki, ki prihajajo zaradi teh visokih šol iz inozemstva v Avstrijo in ki bi sicer v veliki meri ali pa sploh popolnoma izpadli. Zato trdi profesor dr. Wirth, da o hipertrofiji visokega šolstva v Avstriji ni mogoče govoriti. Avstrijske univerze niso, kakor bi nekateri politiki radi prepričali javnost, zgolj pasivne postavke državnega proračuna, za katere se prav za prav brezplodno troši državni denar, katerega davkoplačevalci tako težko plačujejo. Ravno nasprotno: univerze so tudi v narodnogospodarskem pogledu važni činitelji. Gotovo pa je, da se tako ugodne posledice visokega šolstva morejo doseči le, če so univerze res kar najbolje urejene. To pa brez zadostnih državnih dotacij ni mogoče. Pri tem zanje potrošeni denar ni vstran vržen in brez koristi izdan, temveč so ravno univerze tudi tisti zavodi, ki odpirajo pota novim spoznanjem in odkritjem.

svetu oz. upravnemu sodišču. Predpostavka je torej za tako tožbo ne-le, da je tožilec svojo zahtevo upravnemu oblastvu enkrat predložil, temveč da jo je tudi ponovil in da so od vnovičnega zahtevka pretekli 3 meseci, ne da bi bilo upravno oblastvo izdalo odločbo. V tem primeru pa ta pogoj ni izpolnjen, ker tožitelj sam v svoji tožbi

trdi, da se je samo enkrat obrnil na fin. ministra, in predlaga samo dokaz o tej enkratni zahtevi. Pri takem stanju zadeve torej ni bilo pogojev za vložitev tožbe na državni svet, vsled česar je treba vloženo tožbo zavrniti. Zato na podlagi 2. odst. čl. 22. zak. o drž. svetu in uprav. sod. državni svet odloča, da se tožba N. N. zavrne.

Za stanovanjsko zaščito.

Resolucija protestnega zborovanja ljublj. najemnikov.

»Zborovalci, zbrani na javnem protestnem shodu, sklicanem po Društvu stanovanjskih najemnikov skupno s strokovnimi organizacijami državnih in privatnih uslužbencev, upokojencev in narodnega delavstva dne 13. junija 1933 v veliki dvorani hotela Union ugotavljajo, da je zaradi še vedno naraščajoče gospodarske krize, ki je zajela ves svet in ni prizanesla tudi naši domovini, najbolj občutno prizadet ravno srednji sloj in pa delavstvo, ker morata nositi težko breme, ki mu ga nalagajo, oz. diktirajo hišni posestniki s pretirano visokimi najemnini.

Ker se je poslabšala kupna moč delavstva radi redukcije plač in mezd ter se je radi zmanjšane produkcije povečala brezposelnost, je vprašanje pravične ureditve stanovanjskih najemnin vseh delovnih stanov najbolj potrebna in neodložljiva zahteva.

Zborovalci ugotavljajo, da srednji in delavski sloj ne zmoreta več sedanjih pretirano visokih najemnin, ki ji-

ma jemljejo polovico in še več celokupnih dohodkov; zato sta izpostavljena pomanjkanju.

Sedanje najemnine za stanovanja in lokale niso v skladu z investirano glavnico. Za denarne vloge je ugotovljena obrestna mera; le hišni posestniki lahko po mili volji diktirajo višino najemnin.

Zato prosijo zborovalci kraljevo vlado, da izda zakon, ki bo pooblašчал bana dravske banovine, da izdela v svoji kompetenci za svoje področje uredbo z zakonsko močjo o maksimiranju najemnin stanovanj, lokalov ter trgovskih poslovnih prostorov in sicer tako, da se stanovanjske najemnine znižajo sedanjim gospodarskim in pridobitnim prilikam primerno. Plačevanje določene najemnine naj se odredi po dobi izplačevanja prejemkov in pokojnin. Prepovedale naj bi se tudi deložacije v času od 1. novembra do 1. maja že iz socialnega čuta.

Apeliramo na kr. vlado, da upošteva najnujnejše, v resoluciji navedene predloge glede na obupni položaj stanovanjskih najemnikov ter da takoj pristopi k njih izvajanju.

Obloke kemično čist, barva, plišu in lika tovarna J O S. R E I C H M.

Vestnik.

Važno opozorilo. Z današnjo številko stopamo v tretje četletje 1933. Vsem cenjenim gg. naročnikom smo priložili položnice in jih vljudno prosimo, da obnove ž njimi naročnino za naprej. Poleg naslova smo danes označili vsem, ki so z naročnino v zamudi, z rdečilom vsoto, ki je na naročnini do 30. junija t. l. še na dolgu. Vse prizadete cenjene gg. naročnike najvljudneje prosimo, da nam te zaostanke nakažejo čimprej, če le mogoče v celoti ali vsaj deloma, ostanek pa drugi mesec.

Uprava.

Glavni savez — še postoji? Po privatni informaciji, katero je prejel neki funkcionar bivše naše Zveze drž. nameščencev in upokojencev iz Beograda, je ministrski svet na pritožbo odbora »Glavnega saveza državnih činovnika i službenika« nedavno odločil, da za imenovanje organizacijo predpisi §§ 76. oz. 345. u. z. ne veljajo. Tako bi

torej naš Glavni savez pravno še obstojal. Kadar ugotovimo, da je ta sicer razveseljiva vest, ki se nam pa vidi malo verjetna, resnična, bomo to sporočili.

Upokojencem, ki so se oženili po upokojitvi! Prosimo — na željo zagrebškega upokojenskega glasila »Penzioner« — vse upokojence, ki so bili upokojeni po zakonu iz leta 1923., pa so se po upokojitvi oženili, naj sporoče Društvu drž. upokojencev (-jenk) v Ljubljani, Miklošičeva cesta 22, če so po poroki vložili prošnjo za povišek stanarine. Po čl. 38. navedenega zakona je bila pri odmeri pokojnine neozh-njenim uslužbencem vpoštevana stanarina za pokojninsko osnovo samo s 75%. Po oženitvi bi se jim torej pokojninska osnova morala zvišati za 25 odstotkov poslednje aktivne stanarine. Prosimo za obvestilo, če je kdo izmed naših članov oz. drugih upokojencev tako prošnjo morda že vložil in kako je bila rešena.

Nadomestne upravne odločbe držav. sveta.

Upokojeni državni uslužbenec N. N. je vložil na državni svet tožbo, ker mu fin. ministrstvo na njegovo zahtevo ni izdalo odločbe glede zmanjšanja njegove draginske doklade. Tožbi je priložil poštni recept v dokaz, da je svojo zahtevo že enkrat predložil fin. ministrstvu. V tožbi je imenovani upokojenec zahteval, naj državni svet po čl. 22. zak. o drž. svetu in uprav. sodiščih izda sam nadomestno upravno odločbo v predmetu, ker upravno oblastvo, t. j. fin. ministrstvo, iste ni hotelo izdati. Njegovo zahtevo je drž. svet proučil in ugotovil, da niso izpolnjeni pogoji za obravnavanje in reševje zadeve. To svojo odločbo utemeljuje državni svet tako-le:

»Po 2. odst. čl. 22. zak. o drž. svetu in uprav. sodiščih se smatra, da upravno oblastvo ni ugodilo tisti zahtevi poedinca, o kateri na ponovljeno zahtevo oblastvo ni izdalo odločbe v roku treh mesecev od vnovičnega zahtevka. V takem primeru torej se more predložiti tožba neposredno drž.

Zahvala.

Podpisani Kramer Ivan, poštni ravnatelj v p., se zahvaljujem Nabavljalnici zadruzi drž. uslužbencev v Mariboru, ki mi je takoj ob prijavi smrti izplačala posmrtnino po moji ženi Veroniki v znesku Din 3.675.—

Kramer Ivan

L. RHAN:

Jokita.

Pričelo se je tako, da je André vse, kar je bilo v Jokitinem tesnem stanovanju v Tokiu njegovega, pospravil v kovčke: priprave za britje, svoj modri kimono, lopar za tenis in dolgo pipo. Povedal je Jokiti mnogo besed, ki so veliko obetale, pa prav malo verjetno zvenele, a v njenih kot lak črnih poševnih očeh vzbudile vsaj iskrico upanja. Nato je odpotoval nazaj v Pariz.

Jokita je dolgo čakala. Čutila je, da so ji zolta polt in črni, oljni lasje njenega plemena postali tuji. Toda ni hotela postati druga Madame Butterfly. Vzela je denar, ki je bil namenjen za poslednje nauke na tokijski slikarski akademiji, in se odpeljala v Pariz.

Ko je prišla v Pariz, še zmerom ni vedela, ali išče njeno razočaranje veliki uspeh, ali plavalasega lahkomišelnega Evropeca. Za njeno nemirno, hrepenčečo častihlepe se je pričela trda pot. Vodila je skozi glad, bolečo tujost tujega plemena in skozi mnoge bele roke od katerih si moreš kupiti uspeha in ki so jo z zmerom močnejšim sovraštvom spominjale na prvega Evropeca, ki jo je prepustil tem rokam. Dala je Parizu svojo umetnost in misli svojih azijskih možgan, nadela si ime La Nicolette in slikala reklame za velike tvrdke. Velika, tako dolgo pričakovana slava je pa prišla šele s prvimi gubicami, ki so se ji pričele nabirati po obrazu.

Ne več mali Jokiti, temveč znameniti, mogočnjakom še predobro znani japonski

risarki La Nicolette so predstavili Andréja na neki teniški tekmi. To je ženska, ki se zdi da je pretirana eleganca skoro pretežka za njena ozka, malce vdrtta ramena in za mnoge gubice, ki teko od nosa k ustom. Eleganca, ki nasprotuje mrzlim, od ljubimkanja trudnim očem in oglatemu, moškemu čelu, katero razkrivajo nazaj počesani, barvani lasje.

André se prikloni in odpre usta v običajnem, tako občudovanem smehlaju junaka tenisa. Okoli Jokite vse izgine. Samo André stoji pred njo, smehlja se, z razgretim obrazom, lopar v rokah, natančno tako kakor v njeni sobi v Tokiu. Zdaj mora precej reči: »Tu sem, Jokita, čašo čaja prosim!«

Toda on ne reče nič. Ne spozna je. In v trenutku tega žalostnega pričakovanja pomisli Jokita nenadoma in popolnoma brez zveze: stran mora, čisto vstran iz mojega spomina in bližine!

In ko si za velikim žepnim ogledalcem rdeči ustne, da ji ni treba zreti mu v oči, reče skoro proti svoji volji: »Rada bi videla, da mi stojite za neko reklamno risbo kot model. Bi hoteli priti?«

André se presenečeno zasmehlja in polaskani pritrdi.

La Nicolette je tisti dan zelo hitela. Modelu ni ponudila niti običajne čaše čaja, stisnila mu je samo zlomljen teniški lopar v roke in ga prosila, naj napravi prestrašen obraz. »V besedilu reklame bo zapisano, da ste zaradi zlomljenega loparja neotlažljivi in da nočete igrati z nobenim drugim.«

André se smehlja. »Sicer se pa ne bi hotel navaditi le na določeno vrsto teniš-

kih loparjev. Loparji so kot ženske, gospodična Nicolette. Z obojimi se enako rad igram in se ne držim ne znamke, ne vrste.«

»Kaj pa pravijo ženske k temu, gospod Virod?«

»Redko se mi nudi prilika, da po končani igri govorim z njimi o tem.«

»Niste še nikdar pomislili, da za to, da dobite igro, morete več uničiti, kot je igra vredna?«

»Na premagancu je, da razmišlja o porazu.« Virod se oholo zasmehlja. Razgovor z Japonko, o kateri toliko govore si je drugače predstavljal. »Toda vi ste Azijka, morda so žene v Aziji drugačne, bolj vsestranske, bojevitejše, močnejše.«

Jokita v velikih potezah riše Andréjevo telo na platnu. »Niste nikdar poznali nobene Azijke?«

André pomisli. »Res, pred mnogimi leti. Bila je Japonka, toda niti mnogostranska, niti bojevitá. Preveč me je ljubila.«

Jokita molče strmi v risbo. »Mislim, da postaja stvar dolgočasna,« pravi in napelje pogovor drugam. »Domislila sem si nečesa boljšega. Vzemite tale revolver — saj ni nabasan — pa nazovemo reklamo potem: samomor zaradi loparja znamke Mundus.«

»Zelo duhovito,« pravi Virod in z zanimanjem opazuje rdečkasti Joiktin zatilnik.

»Vaše vesele oči me motijo, gospod Virod, zaradi pristnosti pritisnite na petelina in skremžite obraz, kakor od groze, da moje ogle vsej približno vidi, kaj naj nariše. Takoj sva gotova — potem popijeva čašo čaja — torej, prosim, že rišem, na sence...«

Virod se s prestrašenim pogledom, ki ne razume, kaj se je zgodilo, zgrudi. Nato stopi Jokita z odsotnim smehlajem k telefonu: »Halo — slišite — pošljite, prosim, takoj policijo k meni — gospod André Virod se je pravkar ustrelil...«

JOSIP SKALAR:

Malo po Bosni.

Na skupščino Zveze nabavljalnih za drug drž. nameščencev, ki se je vršila 3. in 4. junija v Banja Luki, nas je odšla tudi iz dravske banovine prav lepa delegacija. Zasedli smo že v Ljubljani cel vagon II. in I. razreda, ter smo se dobro pripravili na petnajsturno vožnjo. Razdeljeni smo bili na več skupin. V enem oddelku je bila italijanska ali bolje rečeno biblioteka, kjer so posamezni člani naše družbe proučevali tiskano poročilo Zveze, pravila itd. Tu je bila tudi diskusija o našem postopanju na skupščini, kjer se je čula marsikatera pametna beseda. V drugem oddelku je bila igralnica, ter so tovariši zadrugarji krepko »kontrirali« in »rekontrirali«, saj so bili precej bojeviti in je vsak hotel zaslužiti vsaj za vožnjo, ki pa je bila večinoma itak prosta. Nadaljnji oddelek smo nazvali »chambre separée«, ker se je v njem nastanil zadrugar s svojo gospo soprogo. Največ »občinstva« pa je bilo v naši »restavraciji«, kjer so točili izborni cviček in ljutomercana iz slavno-znanih kleti ljubljanske železničarske zadruge. Dobivali smo vse te dobrote pa tudi prav dober prigrizek iz bifeja, ki ga je stavila na raz-

Organiziranje poštinih zvaničnikov in služiteljev. Ponovno smo že poročali, da je prometni minister odobril pravila novega Združenja p. t. t. zvaničnikov in služiteljev, kakor je že prej odobril ustanovitev tega društva. Navzlic temu poštini direktor v Sarajevu ni dovolil, da bi se na ozemlju drinske poštne direkcije ustanovile podružnice tega združenja. Svoje stališče utemeljuje s tem, da se z ustanavljanjem posebnih organizacij za posamezne kategorije uslužbencev vnaša razredna borba med p. t. t. uslužbence, ker je ustanavljanje takih organizacij nevarno za družabnost in solidarnost med osebami. V Združenju p. t. t. uslužbencev je po mnenju sarajevskega poštne direktorja mesto za vse p. t. t. uslužbence brez razlike na panogo, čin in položaj posameznika.

Združitev upokojenjskih organizacij. Zagrebško »Udruženje penzionisanih oficira i vojnih činovnika kraljevine Jugoslavije« je z vsemi člani korporativno pristopilo v Udruženje drž. penzionera (-ki) v Zagrebu in je obenem izročilo navedenemu društvu tudi vse svoje premoženje v višini 1300 dinarjev.

Organizacija slovanskih železničarjev. Meseca novembra 1932 je bila ustanovljena v Pragi »Liga narodnih slovanskih organizacij železničarjev in brodarjev«. Ustanovnega občnega zbora se je udeležila tudi ljubljanska uprava UJNZB, katero je zastopal g. Iv. Deržič. V ligi je včlanjenih zdaj približno 170.000 narodnih slovanskih železničarjev. Največja organizacija je češka, kjer tvorita Češka Ednota in Spolek impozantno število 70.000 članov. Poljska narodna organizacija ima 65.000 članov, jugoslovensko združenje pa 35.000 članov. V predsedstvu lige je tudi predsednik osrednjega odbora UJNZB.

Zdravljenje upokojenih častnikov v javnih bolnicah. Po odločbi ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje, kateri je pritrdila tudi glavna kontrola, imajo upokojeni častniki in njihove vdove pravico do zdravljenja v javnih bolnicah na državne stroške, ki se krijejo iz proračunskih kreditov navedenega ministrstva.

Cenena stavbna posojila. Stavbna in kreditna zadruga drž. železničarjev »Bajtar« v Ljubljani, Kolodvorska ul. 26, daje svojim članom 4% hipotekarna posojila. Z njimi jim hoče omogočiti gradnjo ali nakup hišice, če sami nimajo zadostnih sredstev. Kakor smo že večkrat poročali, je »Bajtar« doslej storil že zelo mnogo za omiljenje stanovanjske bede med železniškimi uslužbenci.

Dobra gospodinja je dober domači zdravnik in zato kuha Kathreiner Kneippovo sladno kavo vedno s pravim »Frankovim« dodatkom! Zdrava, okusna in hraniva!

polago pravkar imenovana zadruga. Zbave je bilo dovolj, posebno v restavraciji, ter se je kmalu oglasila naša slovenska pesem, katero smo nesli preko savske notri doli v vrbasko banovino. Uganjali smo pa tudi razne burke, ter je bila ena najboljših ta, da smo kvartopircem izmaknili dve steklenici krasnega štajerskega vina, kar pa ni imelo nobenih prepirov za posledico. V Zagrebu so se nam pridružili nekateri tovariši Hrvatje, pa tudi Bosanci dr. Jakšić iz Karlovca ter smo v njihovi družbi preživeli nekaj prav zabavnih uric.

Vožnja ob Vrbasu je bila prav zanimiva ter so nas kmalu začeli pozdravljati minareti in tipične muslimanske hiše, sicer pa sliči pokrajina naši Dolenjski.

O polu desetih zvečer smo dospeli v Banja Luko (to je kopališče sv. Luka), kjer so nas pričakovali člani pripravljalega odbora banjaluških uradniških zadrug, ki so nas razmestili na raznih prenočiščih, predvsem v hotelu Bosna. Zalibog novi hotel vakufske uprave še ni popolnoma dogotovljen. Izdali smo si sicer parolo, da pojdemo spat z ozirom na borbenost prihodnjega dne, toda tega so se držali le nekateri, drugi so si pa ogledovali Banja Luko tudi po noči, ki je nudila haš tedaj ob velikem sejmu zelo zanimivo sliko. Vse polno je bilo šotorov, godb in kafan, kjer si dobil lahko vse, kar ti je srce poželelo. Male bosanske konje so prodajali po Din 600— in šli bi s ceno še niže, če bi bilo kaj resnih kupcev. Jagnjeta in kozličke po 6—8 kg težke so nam ponujali po Din 30— do Din 35—.

Banja Luka se je — odkar je sedež banovine — zelo razvila. Ban Milosavljević

Z delom preobremenjeni. Iz »Kmet-skega lista« od 7. junija objavljamo: »Zadnja številka »Glasnika profesorjev« poroča o težkem stanju naših srednjih šol ter ugotavlja, da so profesorji preobremenjeni, ker pride na sleher-nega po 22 ur pouka tedensko. — Vprašamo: koliko ur dela pa pride tedensko na našega kmetko-delavskega človeka! in kdaj ima on nad 2 (dva) meseca počitnic?«

Kolekovanje urgenc. Opozarjamo vse bralce, aktivne in upokojene drž. uslužbence, da je treba po nekem razpisu fin. ministrstva kolekovati po predpisih taks. zakona vse vloge, s katerimi se urgira rešitev prejšnjih vlog. To velja tudi za urgence vlog za ureditev izplačila službenih prejemkov, katere so sicer same po predpisih toč. 9. in 12. čl. 6. taks. zakona oproščene plačila takse. — Zato naj vsakdo, ki urgira pri oblastvih svoje vloge, te urgence taksira s kolekom za 5 Din, da ne bo nepotrebnega dopisovanja.

Stanje hranilnih vlog. Po podatkih Narodne banke je bilo v bankah in hranilnicah v naši državi vloženo letos na dan 1. marca za 9983 milijonov dinarjev vlog. Če pregledamo podatke za prejšnjo dobo, opazimo, da višina vlog stalno pada. Dne 1. marca 1931 je znašalo stanje hranilnih vlog (v milijonih dinarjev): 14.170, 1. septembra 1931: 13.235, 1. marca 1932: 11.875, 1. septembra 1932: 10.743, 1. decembra 1932: 10.226 in 1. marca 1933: 9983 milijonov dinarjev.

Zahvala.

Podpisana Lukežič Mara, se zahvaljujem Nabavljalni zadrugi državnih uslužbencev v Mariboru, ki mi je takoj ob prijavi smrti izplačala posmrtnino po mojem očetu Stergarju Karolu, železničarju v p. v znesku Din 3.500 —.
Lukežič Mara

Draginja.

Dolгови državnega uslužbenstva. Po uradni statistiki prometnega ministrstva za leto 1931. je bilo pri zagrebški poštini direkciji 1972 uradnikov in drugih stalnih uslužbencev ter 345 dnevničarjev. Stalni uslužbenci so prejeli nad 41 milijonov, dnevničarji pa nad 2.300.000 Din na leto. Po zanesljivih podatkih se je 343 uslužbencev zagrebške poštne direkcije v letu 1931. in 1932. zadolžilo za 2.236.753 Din. Med temi dolžniki je bilo 123 uradnikov s skupnim dolgom 1.299.103 Din, 184 zvaničnikov in služiteljev s skupnim dolgom 892.588 Din, 17 dnevničarjev se je pa zadolžilo za 45.062 Din. Skupni dolg znaša 25% letnih prejemkov dolžnikov. Pripominjamo pa, da so to samo zabeleženi dolgi, torej taki, ki so bili uradu javljeni, da se je zaradi obročnega odplačevanja uslužbencem vsak mesec po tej zaznambi odtegoval določen znesek od prejemkov. Razen teh zabeleženih dolgov jih je pa gotovo vsaj polovica istega zneska, ki niso uradno znani in zapisani. — Približno ena-

ko, kakor so opisane razmere, ki jih posnemamo iz »Jugoslov. pošte«, je tudi v drugih panogah službe in v drugih krajih države.

Zahteve privatnih uradnikov. Člani ljubljanske podružnice »Zveze bančnih, varovalnih, trgovskih in industrijskih uradnikov Jugoslavije« so na svojem občnem zboru sprejeli daljšo resolucijo, iz katere posnemamo odstavke: »V svrhu zboljšanja življenjskih razmer in odvrnitve socialne bede naj se: a) Ukinе vsako nadaljno redukcijo plač in mezd, določi se naj razmeram primerni minimum za vsako stroko, enako razmeram primerni maksimum zaslužka. b) Da se podvrže tržne cene kontroli državnih ali samoupravnih organov in da se vsako neupravičeno in čezmerno navijanje cen najstrožje kaznuje. c) Da se sprovede prisilno znižanje stanarin v sorazmerju s fiktivno finančno močjo privatnih nameščencev in da se osnuje gradbene fondе v svrhu gradnje cenenih stanovanjskih hiš. — V svrhu pridobivanja sredstev za vse zgoraj zahtevane potrebe naj se uvede progresivno obdavčenje v prvi vrsti boljše situiranih slojev in naj se v vsej državi izterjujejo davki z enakomerno strogostjo.«

Kako rešuje krizo kapitalizem? Blago uničujejo. — Nekaj dejstev o obupni organizaciji svetovnega gospodarstva: V Kanadi so zažgali nad 2 milijona bušljev pšenice. V Avstraliji so ubili in uničili 800.000 zdravih ovac. V Meksiki so posebni oddelki vojske uničili velike zaloge banan. V Braziliji so zopet vrgli več stotisoč vreč kave v morje. V Bretanji so vrgli ribiči po predobrem lovu nad 500.000 ulovljenih slaničkov nazaj v morje. Na Danskem so pobili 25.000 krav in kuhajo iz njih klej. Pri tem znaša izkupiček cele krave 30 danskih kron. Prej so jih uporabljali za klobase in izvažali v prekomorske kraje. Sedaj se baje to ne izplača. (Del. Pravica.)

Zborovanje sodnikov.

Dne 14. maja se je vršil v Ljubljani redni občni zbor ljubljanske sekcije Združenja sodnikov kraljevine Jugoslavije. Zborovanja se je udeležilo razen ljubljanskih tudi mnogo zunanjih članov.

Iz obširnega tajniškega poročila dr. St. Štruklja je razvideti, da je odbor v minulem letu zlasti stremel za izboljšanje socialnega položaja in za ustvaritev ugodnejših službenih odnošajev članstva. S posebnimi spomenicami je odbor interveniral ponovno na odločilnih mestih, žal le z malenkostnim uspehom. Nade na posebno pragmatično ureditev sodniških prejemkov je moralo društvo začasno opustiti. Izdelalo je pa nov načrt glede izboljšanja gmotnega in službenega položaja sodnikov. Gmotno naj bi se položaj izboljšal zlasti z uzakonitvijo posebnih sodniških doklad, enako kakor se je zgodilo pred leti. Tudi naj bi sodniki napram ostalemu državnemu uradništvu v okviru spopolnjenega uradniškega zakona napredovali pod ugodnejšimi pogoji.

Občni zbor je razpravljal tudi o drugih aktualnih vprašanjih v pogledu na sedanjí kritični, gmotni in moralni položaj sodnikov, na njih preobremenjenost v službi ter je — v zaščito sodniške stalnosti in neodvisnosti — sklenil ponovno opozoriti društveno članstvo na svoječasni načelni

tom trapistom (7 km) in potem v banovinsko kopališče Slatino. Trapisti, večinoma Virtemberžani, imajo zelo obširna posestva in lepo razvito industrijo. Ogleдали smo si elektrarno, pivovarno in velikansko ekonomijo. V povsem urejenih hlevih imajo nad 80 glav govedi montafonske pasme, krasno rejene in vzorno negovane. Klaja se jim dovaža z vozički na posebnem tiru, krave pa molzejo z električnimi sesaljkami. Iz pridobljenega mleka izdelujejo znani trapistovski sir, ter so si ga nekateri tovariši kar na licu mesta nabavili. — Trapisti vzgajajo dečke iz raznih krajev Jugoslavije, ter smo imeli priliko spoznati tudi nekega enajstletnega Novomeščana, ki se pripravlja na redovniški poklic in ki ima v zavodu že dva starejša brata.

Nadaljevali smo pot v Slatino (še nadaljnjih 12 km), kjer nam je bila prirejena skupna skromna večerja: jagnjetina in svinjina. Osobito stari del kopališča je zelo primitiven, pa tudi novejša zgradba nima nobenega komforta. Je pa zato zelo poceni, saj stane dnevna preskrba z vročimi kopelmi vred le Din 25— do Din 30—. Na Slatini so naseljeni tudi primorski begunci, približno 30 rodbin, ki so kupili posestva od muslimanov, ki so se izselili. Sezidali so si tudi skromno cerkvico. Kaj kmalu smo se sešli v Prinčevi gostilni z nekaterimi slovanskimi fanti in dekleti, ter smo vsi skupaj prepevali naše slovenske pesmi, občudovani od Slatinčanov in naših tovarišev — zadrugarjev.

Naslednji dan smo se odpeljali s tremi velikimi avtobusi v Jajce. Pot je izredno zanimiva in smelo izpeljana ob reki

sklep, po katerem noben sodnik v dosego lastnih stanovskih koristi ne išče pomoči z intervencijami pri merodajnih činiteljih izven redne službene poti.

Mnogo pozornosti je društvo posvečalo imenovanju izprašanih sodniških pripravnikov za sodnike in postavitvi novih pripravnikov. Doseglo se je da bo še letos pri ljubljanskem apelacijskem sodišču postavljenih vsaj 10 izprašanih pripravnikov za sodnike. Kakih 20 pristavov bo pa postavljenih iz vrst izprašanih pripravnikov na račun proračunskega števila le-teh.

Društvo je stavilo tudi več predlogov glede razbremenitve sodnega postopanja in sodnikov, ter predlagalo izpremembo pristojnostnih mej.

Občni zbor osrednjega društva v Beogradu bo v dne 5. in 6. junija in se bo obravnavalo več zanimivih vprašanj. V dne 8. do 10. septembra bo v Bratislavi na Českoslovaškem prvi kongres slovanskih pravnikov, hkrati pa tudi sestanek slovanskih sodnikov.

Pri volitvah je bil za predsednika vnovič izvoljen Anton Lajovic, za podpredsednika dr. A. Munda, za tajnika dr. St. Štrukelj in za blagajnika dr. Vlado Rupnik. Društvena članarina ostane za prihodnje leto ista kakor doslej. Prihodnji občni zbor bo v Celju.

Po svetu.

Povečana disciplinska odgovornost na Českoslovaškem. Vlada je predložila českoslovaškemu parlamentu osnutek zakona o poostitvi disciplinskih predpisov za državno uslužbenstvo. Po novi spremenjeni pramatici naj bi bila za težje disciplinske prekršitve določena samo ena kazen, namreč odpust brez pokojnine ozir. za upokojence odvzem pokojnine. Nova in doslej nepoznana je določba, po kateri bo v bodoče vsak državni uslužbenec jamčil tudi za vsa protizakonita dejanja svoje najozje družine, kolikor se nanašajo ta kaznjiva dejanja na zločine proti državi in državnemu redu ter na pripadnost tajnim družbam in slično. Če bo oblastvo dognalo, da je kdo izmed bližnjih sorodnikov državnega uslužbenca kriv sličnih dejanj ozir. opustitev, bo uslužbenec pozvan, da v teku enega meseca nedostatke odpravi, sicer bo sam nosil posledice takega nezakonitega ravnanja svojih družinskih članov. V družino se bodo vstevali po tem zakonu žena in otroci.

Redukcije na avstrijskih železnicah. Ker so posamezniki dunajski listi priobčili netočne številke glede višine uslužbenstva pri avstrijskih zveznih železnicah, so objavile železničarske organizacije nekatere podatke, ki dokazujejo, da so te trditve nepravilne. Predvsem poudarjajo, da so upokojenci, katerih je res veliko število, skoro vsi staro-upokojenci, in sicer iz prvih let po prevratu, ko je morala Avstrijska republika od raznih nasledstvenih držav prevzeti veliko število železničarjev, za katere ni bilo zaposlitve. Zato se je tedaj prevzem teh upokojencev označil zaradi velikega bremena v državnem proračunu kot vojna odškodnina Avstrijske republike. Res pa je, da je bilo dne 1. decembra 1926 na avstrijskih železnicah, v številni delavnice, skupaj 86.166 uslužbencev, med tem ko jih je bilo letos v maju samo še 62.438. Torej je bilo od 1. decembra 1926 dalje število železniških uslužbencev znižano za 23.418 oseb, na no-

Vrbas, ki je dobila svoje ime od nešteti vrb, rastočih ob nji in v nji sami. Zgradil jo je bivši avstroogrski skupni finančni minister Kallay. Na sredi pota (37 km) je hotel »Bočac«, erarična gostilna, v kateri dobi potnik okrepčilo. Prijazno in dobro nam je postregel starejši toda krepak kučegazda, ki mu stoji ob strani vrla življenska družica — Slovenka, doma iz Kamnika. Zapeli smo ji seveda tisto: »Mi smo iz Kamnika«.

Po nadaljnji enourni vožnji se nam je odprl prelep pogled na Jajce, ki leži amfiteatralno na gorskem pobočju ob reki Vrbas in njenem pritoku Plivi. Veličasten je pogled na izliv Plive, ki pada približno 60 m globoko v Vrbas.

Pliva se izliva skozi dve jezera, kjer tvori vrsto kaskad. V jezeru je polno okusnih rib in so si jih izletniki v restavraciji v vasi Jezero tudi pošteno privoščili. Kraj sam je zelo siromašen ter ima majhno leseno džamijo. — Po ogledu jezera so odšli izletniki na skupen obed v Grand hotel — ki pa tega ponosnega imena nikakor ne zasluži — manjšo družbo nas je pa povabil k sebi naš rojak, ing. H., ter smo bili tako po več dneh spet deležni boljše hrane. Ostali zadrugarji so se vrnili preko Banja Luke zopet v svoje domove, sam sem pa krenil z nekaterimi tovariši preko Travnika v Sarajevo, kjer sem se poslužil snažnega prenočišča v Železničarskem domu, ki je vsem v Sarajevo došlim zadrugarjem za nizko ceno na razpolago. Preko Broda sem se vrnil domov ter odnesel s seboj lepe spomine na to zanimivo potovanje po Bosni.

vo je bilo pa sprejetih komaj 760 uslužbencev. Prejemki najnižjih železničarskih skupin so sicer res valorizirani napram predvojnemu s približno 100 do 102%, pomisliti je pa treba, da so bile te plače pred vojno zelo nizke. Ostalim uslužbencem so pa bili prejemki valorizirani s komaj 40 do 60% predvojnih.

Demonstracije ameriškega učiteljstva. Nedavno je po ulicah mesta Chicago demonstriralo nad 5000 učiteljev, ki so hoteli na ta način opozoriti javnost na svoje obupne gmotne razmere. Učiteljstvo mesta Chicago namreč že več mesecev ni prejelo službenih prejemkov, tako da so mnogi izmed njih že docela izčrpani in niso redki primeri, da se učitelj med poukom od lakote zgrudi na tla. Do teh nenavadnih razmer je prišlo, ker je mesto, ki je močno zadolženo, zastavilo prejemke iz raznih občinskih davščin kot jamstvo bankam, ki so dale mestu velika posojila. Slično kot učiteljem, se v Chicagu godi tudi policijskim stražnikom in še nekaterim drugim kategorijam uslužbenstva.

Nove knjige.

Posojilnica v Mariboru. Pogled na njeno petdesetletno delovanje. Maribor 1933. — Pod tem naslovom je izšla lepo opremljena brošura, prav za prav knjiga na 102 straneh, v katerem psevdonimni pisec Styriacus podaja izčrpni pregled ustanovitve, razvoja in delovanja te velike mariborske denarne ustanove. Knjiga, ki podrobno obravnava ves razvoj od prvih poskusov za ustanovitev zavoda pa do danes, objavlja velezanimive podatke o bojih in delu za zgraditev mariborskega Narodnega doma in popisuje vse gospodarsko in narodnostno ter politično delovanje

mariborskih Slovencev in njihove neprestane borbe v zadnjih 50 letih. Življenjepisi znamenitih združnikov in narodnih politikov tvorijo z ostalo vsebino dragocen prispevek k spoznavanju naše narodnostne osamosvojitve na severu. Knjiga, ki je prav živahno pisana, je tudi okusno izdana in vsebuje več prav uspešnih ilustracij. Nele Mariborčan, zanimala bo tudi vsakogar, ki se peča s kulturo in politično zgodovino slovenskega naroda. Pisec knjige, katero bi bil smel brez skrbi podpisati s svojim imenom, se je lotil dela z očitno ljubeznijo, navdušenjem in vestnostjo. Taki dragoceni monografični doneski k naši narodni zgodovini so izredno velikega pomena in bi bilo Slovencem želeli še več sličnih del.

»Mladika«, Junjska številka tega odličnega družinskega mesečnika objavlja mnogo zanimivega gradiva. Razen leposlovja je nadaljevanje razprav profesorja dr. Plečnika iz anatomije zelo poučno. Tudi opis lužičko-srbskega glavnega mesta Budišina je zanimiv in nam odkriva mnogo še neznanega. Opremljen je z več ilustracijami. Ves zvezek je bogato okrašen z lepimi fotografijami mojstra-amaterja Fr. Krašovca. — Julijska številka objavlja mimo celoletnega romana »Čez steno« in nadaljevanj drugih daljših leposlovnih in poljudno znanstvenih prispevkov, še več krajših črtic. Med njimi V. Smoleja »Novi gospodar« in B. Kazaka »Jernač«. Zelo zanimiva je razprava »Kje smo s cerkvenim slikarstvom«, katero nadaljuje dr. Stele, tudi zgodovinske črtice o bolgarski prestolnici Sofiji in samostanu v Stični bodo zanimale bralce. O kakšnih prinaša list pričetek daljšega članka. Julijska »Mladika« je okrašena z več slikami po reprodukcijah del kiparja Sv. M. Peruzzija. — Mladika se naroča v Celju, Mohorjeva tiskarna, in ve-lja vse leto samo 84 Din

Zadružne vesti.

Iz mariborske nabavljalne zadruge. Zavaljo nekih formalnih nepravilnosti ni okrožno kot trgovsko sodišče v Mariboru odobrilo izvoljenih članov upravnega odbora Nabavljalne zadruge državnih uslužbencev v Mariboru. Zato je odbor razpisal nove volitve in izredni občni zbor dne 7. maja je izvolil sledeče štiri zadruge v upravni odbor (ki se je na svoji seji dne 10. maja konstituiral): Anton Reher, višji davčni upravitelj v pok. (predsednik), Franc Pečnik, sodnik okrožnega sodišča (podpredsednik), Ivan Humar, višji sod. pis. oficijal in Pavel Kandus, poštni teleg. čin. — drp.

Nabavljanje pridelkov od članov. Zadnji občni zbor železničarske nabavljalne zadruge v Ljubljani je sklenil, da zadruge kupuje od svojih članov razne deželne pridelke kakor fižol, krompir, maslo, čebulo, jabolka, orehe i. t. d. Med in vosek bo prevzemala železničarska čebelarstva zadruge, nabavljalna zadruge bo pa prevzemala seveda le prvovrstno, zdravo in sortirano blago najboljše kakovosti po dnevnih cenah.

Omejitev kreditnega poslovanja. Odbor Gospodarske zadruge poštini uslužbencev v Ljubljani je bil primoran zaradi rastočega pomanjkanja gotovine omejiti svoje poslovanje s posojili in nakaznicami za blago. Proti koncu meseca zadruge čisto pride v položaj, da ne more takoj zadostiti obveznostim. Naval članstva na zadruge je zmerom večji, ker denarni zavodi ne dajejo več posojil. Zato odbor zadruge apelira na članstvo, naj ne zahteva nemogočih kreditov.

Beograjska nabavljalna zadruge. Dne 9. aprila se je vršil redni občni zbor za-

druge drž. uslužbencev za nabavo potrebščin v Beogradu. Udeležba je bila zelo velika. Iz poročila uprave, ki naglašala velike težave, ki so se pojavljale v minilem letu in s katerimi se je moral upravni odbor boriti, izhaja, da je imela zadruge v lanskem poslovnem letu 974.615'82 Din izgube. Zastopnik Zveze zadruge drž. uslužbencev Josipović je ostro kritiziral to dejstvo in trdil, da se je kupovalo nepotrebno blago, tako da je bilo konec leta 1931 v skladišču zadruge za 6 in pol milijonov dinarjev manufakturnega blaga. Ker je bilo istega dne pri članih zadruge neplačanih dolgov za 5 milijonov dinarjev, izhaja iz tega, da je bilo ob tem roku 11 milijonov mrtve glavnice. Blago je zadruge plačevala dobaviteljem dražje, nego navadno beograjski trgovci. Nabavljalo se je — po poročilu navedenega zastopnika Zveze nabavljalnih zadruge — nepotrebno blago, katerega združni člani niso kupovali. Približno 500 članov je prekoračilo maksimalni dovoljeni kredit, nad 200 članov je pa prejelo blago, daj jim ni upravni odbor dovolil kredita. Končno so zborovalci izbrali nov upravni odbor.

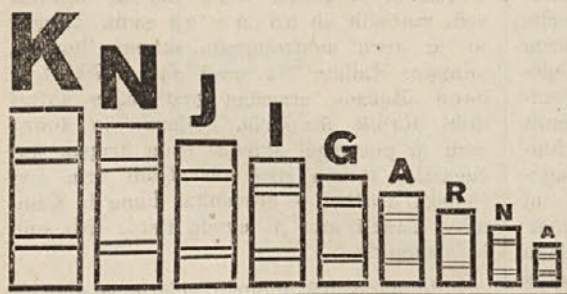
MARGINALIJE.

In spet izpit. Izpraševalec vpraša kandidata, kakšna kvalifikacija je potrebna za uradnika X. položajne skupine. Kandidat odgovarja: »Štirje razredi srednje šole in mala matura.« Na vprašanje: Kakšna kvalifikacija se zahteva za IX. polož. skupino, pogodi po malem odlašanje, da je treba 8 razredov gimnazije in velika matura. Izpraševalec nadaljuje: »Kakšna kvalifikacija je pa potrebna za VIII. polož. skupino?« Kandidat: »Za VIII. polož. skupino je treba 12 razredov srednje šole in... najvišja matura.« (Glasnik želj. čin.)

Tovariši! Kupujte svoje potrebščine pri tvrdkah, ki oglašujejo v „Našem Glasu“! Kdor podpira nas, ga podpiramo mi!

Krojaški atelje
FRAN IGLIČ, LJUBLJANA
Pražakova ulica.
Izdeluje se za dame in gospode po najnovejših krojih. — Lastna zaloga modnega blaga. — Uradnikom znaten popust ali na obroke.

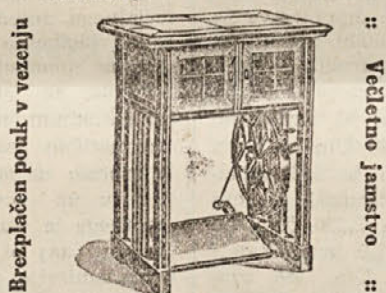
MANUFAKTURNA TRGOVINA
FABIANI & JURJOVEC
LJUBLJANA — STRITARJEVA ULICA 5
Priporoča svojo veliko izbiro volnenega blaga za gospode in dame. Belo blago za različno perilo v poljubni širini. Krasna zaloga zastorov in preprog. (Pliš, tapestri itd.) — Puh, perje, kapok, volna, žima vedno v zalogi. Blago je iz prvovrstnih angleških in čeških tovarn. Gg. uradnikom proti takojšnjemu plačilu 10% popusta.

UČITELJSKE TISKARNE
LJUBLJANA MARIBOR
FRANČIŠKANSKA 6 TYRŠEVA ULICA 44
TELEFON ŠTEV. 3397 TELEFON ŠTEV. 2628
RAČUN POŠTNE HRANILNICE ŠTEV. 10.761

priporoča cenjenemu občinstvu svojo zalogo vseh pisarniških in šolskih potrebščin. Lastna izdelovalnica šolskih zvezkov. Knjižarna sprejema naročbe na knjige iz inozemstva, na vse domače in inozemske liste, revije itd. Velika izbira pisemskega papirja, razglednic in slik. Cene solidne! — Postrežba točna! — Zahtevajte cenik!

Priporočamo Vam najboljše šivalne stroje in kolesa
Adler, Gritzner
Švicarski ple-
tilni stroji
Dubied

edino le pri tvrdki
Jos. Petelinc, Ljubljana
Tel. št. 2913. za vodo.

Modno blago, perilo in potrebščine za šivilje in krojače priporoča tvrdka
A. PERSCHE
LJUBLJANA, Marijin trg št. 8.

Ivan Perdan nasl., Ljubljana
Veletrgovina kolonijalnega in specerijskega blaga.
Nudi po najnižji dnevni ceni: kavo, riž, testenine, najfinejše namizno olje, čaj, žganje ter vse drugo specerijsko blago.
Postrežba točna in solidna.

Varno naložite svoj denar v
VZAJEMNI POSOJILNICI
REGISTROVANI ZADRUGI Z OMEJENO ZAVEZO
V LJUBLJANI ♦ MIKLOŠIČEVA CESTA ŠT. 7
POLEG GRAND HOTELA UNION V LASTNI PALAČI
Obrestuje najugodnejše
Telefonska številka 2412
Štev. poštne hran. 11.165

Dežnike Nogavice

VSE IZ LASTNE TOVARNE
v priznani solidni in elegantni izdelavi
ODDAJAMO PO TOVARNIŠKIH CENAH
v naši prodajalni v Ljubljani,
PRED ŠKOFIJO 10
PRVA JUGOSLOVANSKA TOVARNA DEŽNIKOV IN NOGAVIC
JOSIP VIDMAR

Zadruge državnih uslužbencev za nabavo potrebščin, Ljubljana
Vodnikov trg št. 5. r. z. z o. z. Telefon št. 2421.

Državni uslužbenci!

Vaša nakupovalnica mora biti edino združna prodajalna. V zalogi ima vedno sveže specerijsko blago. Dostava na dom brezplačna. Preskrbuje kurivo, posreduje nakup manufakturnega blaga pri Zadruzi državnih železničarjev in pri tvrdki Teokarovič.

Širite združno misel med svojimi tovariši!